

N:o 107.

500 007

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 maj 1896.

— — — — Andra Kammaren den 13 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckta motioner om åtgärder till befrämjande af hushållningen med enskildes skogar.

(Sammansatta bevillnings- och lagutskottets utlåtande n:o 2.)

Till Konungen.

Frågan om åtgärder från statens sida till främjande af den enskilda skogshushållningen har vid innevarande riksdag upptagits af flera enskilda motionärer, hvilka för Riksdagen härutinnan framlagt förslag af olika innehåll. Så har bland annat hemställts om inköp af skogsmarker för bildande af länsallmänningar, hvilka skulle ställas under domänstyrelsens vård. I detta afseende har anförts, att icke allenast vårt lands utan äfven andra länders erfarenhet visat, att man af skogar, som befunne sig i enskildes ego, icke kunde vänta någon uthållande afkastning eller skogarnes bevarande för framtiden af det enkla skäl, att den privatiserande egennyttan alltid funne det förenligt med sin ekonomiska fördel att realisera skogskapitalet i penningar i stället för att endast taga räntan af detta kapital, hvaraf framginge, hvad statsmagterna redan länge insett, det lämpliga uti att staten ökade sin skogsmark.

För öfrigt har uti förevarande motioner framhållits det oafvisliga behovet af åtgärder från lagstiftningens sida för bevarande af de skogar, som befinna sig i enskildes ego, samt rättmätigheten af lag-

stiftningens ingripande i detta syfte, och särskildt har i detta hänseende påpekats lämpligheten af en lag, som, utan att hindra den enskildes rätt att fritt förfoga öfver sin växande skog, skulle ålägga honom att efter afverkning sörja för dess återväxt.

Riksdagen vill erinra derom, att, sedan domänstyrelsen i utlåtande den 18 februari 1895 afgifvit förslag angående åtgärder till den enskilda skogshushållningens främjande, rikets länsstyrelser och landsting lemnats tillfälle att deröfver yttra sig. Uti samtliga dessa yttranden — med undantag för några få, uti hvilka dock särskildt betonats, att de gälla endast vederbörande län — framhålles det nödvändiga i, att något göres på lagstiftningens väg för vården af de skogsmarker, som befinna sig i enskildes ego. Men lika enig som man är härom, lika skiljaktiga blifva meningarne, då det gäller att afgöra, *hvilka* lagstiftningsåtgärder, som i detta hänseende böra vidtagas, en meningsskiljaktighet som förklaras, då i de afgifna yttrandena från många håll framhålles, att förhållandena inom landets olika delar äro från hvarandra så vidt skilda, att en skogslag icke kan i alla sina bestämmelser gälla för hela riket eller större delen deraf. Detta förhållande har ock varit ett af de mest använda skälen för det ganska allmänna afstyrkandet af domänstyrelsens förslag.

Riksdagen medgifver ock, att det icke kan förnekas, att lagstiftningen för vården om de enskilda skogarne icke kan för vårt land, med dess olikheter i jordmån, klimat och befolkningsförhållanden, lämpligen gifva enahanda bestämmelser för de olika delarne af landet.

Då emellertid behovet af en förbättrad skogsvård inom landet kan anses vara allmänt erkänt och uttaladt, och detta behof för hvarje år blir mer trängande och är egnadt att mångenstädes framkalla berättigade farhågor, om icke snar rättelse sker, anser Riksdagen det icke vara välbetänkt att af denna angifna svårighet den så viktiga frågans lösning undanskjutes och göres helt och hållet beroende af initiativ från landstingen, helst det kan sägas, att deras meningar i frågans hufvudsakligaste del redan äro uttalade.

Då denna fråga vid föregående tillfälle i Riksdagen behandlades, uttalades farhåga, att den ifrågasatta lagstiftningsåtgärden skulle kunna fördröja eller förhindra fastställelse å förslag, som ett eller annat landsting redan vore betänkt på att framlägga, men denna farhåga synes så mycket mindre berättigad, som det är betonadt, att frågan icke kan lösas endast genom antagandet af en gemensam lag.

Ehuru således, såsom ofvan framhållits, en för alla orter lämplig gemensam lag sannolikt icke kan erhållas, håller Riksdagen dock före,

att det gifves vissa hufvudgrunder, hvilka kunna vara gemensamma, och på hvilka lagen hvilar, under det att dertill komma särskilda bestämmelser, olika för de skilda orterna med hänsyn till der befintliga olika förhållanden.

Att vid särskiljandet af de bestämmelser, hvilka böra såsom allmänna antagas, och dem, som derutöfver erfordras för de särskilda orterna, svårigheter kunna möta, vill Riksdagen icke förneka, men antager dock, att dessa svårigheter kunna öfvervinnas, då frågan kommer under vederbörlig pröfning, hvilken pröfning synes Riksdagen bäst kunna verkställas genom för ändamålet särskildt utsedda personer.

I de flesta af de yttranden, som afgifvits i anledning af domänstyrelsens förslag har betonats lämpligheten af en lagstiftning, som, utan att ingripa i den enskildes förfoganderätt öfver skogen, endast ålade honom att efter afverkning af skog sörja för dess återväxt; och håller Riksdagen före, att ett stadgande om sådan skyldighet för skogsegare är af den art, att det lämpar sig för hela landet med undantag möjligen för de allra nordligaste delarne deraf. Frågan om sättet för åstadkommande af återväxt, vare sig genom sådd, genom plantering eller genom sjelfsådd, anser Riksdagen icke kunna bestämmas lika för hela landet, utan böra bestämmelserna härom lämpas efter de olika landsdelarnes olika förhållanden, och det gemensamma lagstadgandet stanna dervid, att skogsegaren inom viss tid skall visa, att föreskriften för återväxtens befrämjande fullgjorts. Beträffande påföljden för underlåtenhet att sörja för återväxten efter verkställd afverkning har ifrågasatts dels, såsom i gotlandslagen stadgas, bestämmelser om förbud för skogsegaren att nyttja sin öfriga skog för annat än husbehof, dels ock viten och vidtagande af de för återväxten erforderliga åtgärder på jordsegarens bekostnad, då denne oaktadt påminnelse tredskas att fullgöra sin skyldighet i detta hänseende. Hvilken af dessa bestämmelser som må anses ega företräde framför den andra, derom tillåter sig Riksdagen emellertid icke att göra något uttalande. Likaså anser Riksdagen, att uti en för landet i dess helhet gällande lag kunde gifvas allmänna bestämmelser mot en skadlig öfverafverkning af skog, ehuru detaljstadgandena härom torde böra vara olika för skilda delar af landet. Riksdagen vill derjemte framhålla, att såsom en åtgärd i förutnämnda syfte äfven kan ifrågasättas, att staten skulle tillerkännas rätt i vissa fall att exproprieras afverkad skogsmark, der jordegaren underlåtit hvad honom med afseende å skogens återväxt ålegat, och att staten torde böra hafva sin uppmärksamhet riktad på att söka förvärfva till skogsbörd tjenliga kalmarker vare sig för bildande af kronoparker eller allmänningar.

Då emellertid föreskrifter om skyldighet att sörja för återväxten i flera fall icke skulle medföra den åsyftade verkan, om ej den uppväxande ungskogen, åtminstone under någon tid, skyddades, så anser Riksdagen, att stadgandena i detta syfte böra meddelas vare sig genom begränsning af betesrätten eller på annat sätt.

Såsom en allmän bestämmelse bör ock ingå ett stadgande om kontroll öfver lagens efterlefnad. Mot förslaget om kommunalnämnden såsom kontrollerande i detta fall hafva af många utaf de myndigheter, som uttalat sig i frågan, invändningar gjorts, under det att å andra sidan detta förslag af flere förordats. Utan att bestämdt gifva företrädet åt den ena eller andra af dessa meningar, anser Riksdagen dock, att ifrågavarande kontroll icke bör öfverlemnas uteslutande åt kommunalnämnden utan i sista hand åligga skogsstatens tjänstemän.

Till sist vill Riksdagen framhålla, hurusom det synes Riksdagen önskligt vara, att undantag från de förpligtelser, som åläggas enskild skogsegare rörande vården af hans skog, må kunna medgifvas egare af mindre skogsområde.

Af dessa skäl får Riksdagen anhålla, det Eders Kongl. Maj:t ville tillsätta en komité af sakkunnige män för att utreda, hvilka åtgärder lämpligen kunna vidtagas för vinnande af en tillfredsställande vård af de enskilda skogarne och derefter framlägga de förslag, hvar till denna utredning, med hänsyn till de inom olika landsdelar rådande förhållanden, gifver anledning.

Stockholm den 13 maj 1896.

Med undersåtlig vördnad.
